

Шевченкове свято – то кришталеве чисте свічадо

9 березня 2023 року – 209 річниця від дня народження поета

«Невмирущий дух поета, як і раніше, витає над рідною Україною, невмовкаюче роздається його віще слово і сіє на народній ниві живе насіння оновлення»

(П.Грабовський)

Традиційно щороку на початку весни, 9 березня, українці та прогресивне громадянство інших країн відзначають знаменну дату – річницю від дня народження пророка національного відродження в Україні, Великого Кобзаря, основоположника української літературної мови, нової української літератури, талановитого художника, народного поета України Тараса Григоровича Шевченка.

Співець поневоленого народу, непокірний бунтар. Його поезія - явище унікальне й неповторне... Своєю незмірною вагою, значенням у справі національного відродження рідного краю він – явище феноменальне, єдине, може у світі! *«Тарас Шевченко! Досить було однієї людини, щоб урятувати цілу націю!»*(Остан Вишня).

Він і далі залишається серед нас як невмирущий геній, як проводир, що показує нам шляхи в боротьбі за наші ідеали. З цим іменем сьогодні на планеті ідентифікується Україна та українці. Уже для багатьох поколінь українців і не тільки українців Шевченко означає так багато, що виникає ілюзія, що ніби ми все про нього знаємо, усе про нього розуміємо, і він

завжди з нами, в нас. Однак, Шевченко, як явище велике і вічне, невичерпний і нескінченний.

Походженням, становищем та популярністю Шевченко – виняткове явище як в українській, так і в світовій літературі. Із 47 років життя поет пробув 24 роки у кріпацтві, 10 на засланні, а решту – під наглядом жандармів. Рано зазнав сирітської долі кріпацький син. Тішило те, що він (за висловом самого поета) «душа щира козацького роду», бо обидва діди Тараса – Яким Бойко та Іван Шевченко – мали козацьке походження.

Трагічно важким був шлях Шевченка і до творчих висот. Як зазначив Іван Франко: «Він був сином мужика – і став володарем у царстві Духа. Він був кріпаком і став велетнем у царстві людської культури». Творчість Шевченка була одним із головних чинників формування національно-політичної свідомості народних мас. Вона багатогранна, як і його талант. Він був глибоким ліриком, і творцем епічних поем, і видатним драматургом, і різнобічно обдарованим митцем. Літературна спадщина становить велику збірку поетичних творів «Кобзар», драму «Назар Стодоля», 9 повістей, щоденник та автобіографію, записки історично-археологічного характеру «Археологічні нотатки», 4 статті та понад 250 листів. З мистецької спадщини збереглося 835 творів живопису й графіки, 270 втрачених і досі не знайдених мистецьких творів.

Шевченкова поезія давно стала найважливішим і нетлінним складником духовного ества українського народу. Шевченко – це не тільки те, що вивчають, а й те, чим живуть, у чому черпають сили і надії.

Шевченків Кобзар... Це Біблія українського народу, якій судилося бути безсмертною, бо сам народ визнав її своєю книгою. Народ, який має такого поета, як Шевченко, і таку вічну книгу, як «Кобзар» – безсмертний. Успіх «Кобзаря» був величезним. Жодна з попередніх українських книжок не набула такого поширення. *«Ся маленька книжечка,- зазначав Іван Франко, - відразу відкрила немов новий світ поезії, вибухла мов джерело чистої, холодної води, заяснила невідомою досі в українському письменстві ясністю, простотою і поетичною грацією вислову».* Дивовижна доля цієї книги. Поезії, що входять до неї, складались на тернистих дорогах поетового життя, писались то в мандрах, то в казематах, то в пісках закаспійських пустель під самотнім сонцем вигнання. Хоча більшість поезій написано поза межами рідного краю, наскрізно струменять у них світлі образи Дніпра і українських степів. Тут його (Шевченкова) щира й беззахисна у своїй відкритості душа, і мова його, і тільки йому властивий тембр голосу... Справді, треба було мати дар Божий, щоб так глобально пророкувати долю свого народу. Найголовніше значення цієї книжки полягає в тому, що поет не дає своєму народові зламатися і не дає заснути духовно: *«Якби я мав одним словом схарактеризувати поезію Шевченка, то сказав би, що це поезія бажання, вільне життя, свободне, нічим не укутаний розвій особистості, цілого суспільства, цілого народу»(І.Франко).*

Від часу виходу збірки й самого Шевченка почали називати Кобзарем. Поезію Тараса Шевченка перекладено понад сто мовами світу. На творчість

поета відгукнулося понад 120 композиторів, кількість творів на слова Шевченка сягає понад півтисячі.

Творчість Т.Г.Шевченка – особливе явище як в історії української літератури, духовної культури взагалі, так і літературної мови. Розвинувши у своїй поезії важливі суспільні ідеї – рівності й братерства суверенних народів, створення гуманного суспільства, у якому розкриваються найкращі людські якості, привернувши увагу народу України до сучасного й минулого своєї батьківщини, поет майстерно втілює їх у своїх працях.

Т.Г.Шевченко зазнав світової слави. Йому встановлено 1384 пам'ятники: 1256 в Україні та 128 за кордоном – у 35-ти державах. 42 населених пункти в Україні носить ім'я Шевченкове. Названі вулиці, бульвари, проспекти, площі, залізничні станції та станції метро.

Минає 209 річниця від дня народження Великого Кобзаря. З часом ми розуміємо, що саме через Шевченка краще й легше зрозуміти душу українського народу, його справжню природу, адже жоден народ не ототожнював свого поета зі своєю душею і не поєднував його зі своєю долею так, як це роблять українці.

У ці дні у кожному навчальному закладі проходять декади, місячники вшанування пам'яті поета, тижні української літературної мови, основоположником якої став Т.Г.Шевченко. Проводяться тематичні уроки, години спілкування, конкурси юних читців та художників, воркшопи за творами Т.Г.Шевченка, літературні квест-марафони «Сторінками «Кобзаря», «Шевченко відомий і невідомий...», брейн-ринги «Світова велич Шевченка», літературні ігроленди, арт-майданчики «Тарас Шевченко в житті українців». Старшокласники змагаються в написанні творів, есе, власних поезій, презентують науково-дослідницькі роботи. Цікаво проходять віртуальні екскурсії до музеїв поета та подорожі по шевченківських місцях. Із захопленням відвідують школярі щонлайн-кінолекторії, у яких демонструються наукові, документальні та художні фільми, присвячені життєдіяльності та мистецькій творчості Шевченка.

Проходять шевченківські дні змістовно і цікаво. Всім знаходиться справа, кожен може доторкнутися своїми думками і мріями до генія Кобзаря: учні, педагоги, бібліотекарі, батьки.

Змінюються часи, але незмінним, невичерпним і, зрозуміло, не до кінця прочитаним і розгаданим залишається для нас сам Шевченко. І вистачить його, поза всяким сумнівом, ще на багато поколінь, доки житиме український народ і омріяна ним наша Україна.